

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

VEREÄIGE MIKROSKOOPIA

Lühend	B-Smear-m
Mõiste	Vereäge mikroskoopia on lisauuring hemogrammi (B-CBC-5Diff). patoloogiliste tulemuste korral. Vereäge mikroskoopimisel hinnatakse komplekselt leukotsüütide, erütrotsüütide ja trombotsüütide jaotuvust, hulki ja morfoloogiat. Tulemuste tõlgendamisel arvestatakse rakkude absoluuthulkadega.
Näidustused	Täiendav uuring diagnoosimisel või kulu jälgimisel: ▪ vereloome haigused▪ raske kuluga infektsioonid, parasitoos, põletikud▪ metaboolsed haigusseisundid, intoksikatsioonid
Proovivõtu vahendid	EDTA (K2/K3E) katsuti
Materjali säilivus ja transport	Veri: 20–25 °C 4 tundi
Teostamise aeg ja koht	Argipäeviti, laboratoorse hematoloogia labor, Ravi 18
Mõõtmismeetod	Mikroskoopia
Referentsvahemikud	Hinnatakse komplekselt hemogrammi tulemustega. Laste referentsväärtused on leitavad siin (hematoloogilised uuringud). Terve täiskasvanu veres leiduvad küpsed normaalse morfoloogiaga rakud. Normaalset morfoloogilist leidu ei kirjeldata. Leukogrammi tulemused antakse suhtarvudes: ▪ keptuumsetd neutrofiilid 0–5%▪ segmenttuumsed neutrofiilid 35–75%▪ eosinofiilid 0,5– 6%▪ basofiilid 0–1%▪ lümfotsüüdid 15–45%▪ monotsüüdid 2–10%
Tõlgendus	
neutrofiilide “vasakule nihe”	Suurenenud keptuumsete neutrofiilide ja noorvormide leid veres ▪ infektsioonid Mida raskema kuluga infektsioon, seda suurem vasakule nihe. Esmajärjekorras suureneb keptuumsete neutrofiilide hulk. Seisundi halvenedes lisanduvad noorvormid alates metamüelotsüütidest. Generaliseerunud infektsiooni korral võib esineda vasakule nihe promüelotsüütideni, harvadel juhtudel üksikute blastideni. ▪ põletikud, koenekroosiga kulgevad seisundid▪ intoksikatsioon▪ leukemoidne reaktsioon▪ müeloproliferatiivsed haigused, müelodüsplaasia
blastid	▪ äge leukeemia, KMPH, MDS▪ leukemoidne reaktsioon, harva vasakule nihe üksikute blastideni▪ maliigse haiguse siirded luuüdise Leiu korral on vaja teha täiendavaid uuringuid diagnoosi täpsustamiseks.
toksogeenne granulatsioon	Neutrofiilide morfoloogilised muutused ▪ raske bakteriaalne infektsioon▪ metaboolsed nihked Granulatsiooni intensiivsus on enamasti korrelatsioonis seisundi raskusega.
vakuolisatsioon	▪ neutrofiilide fagotsütaarse aktiivsuse tunnus▪ artefakt (uuringumaterjal on säilivusaja ületanud)
Döhle kehakesed	neutrofiilide tsütoplasmas sinine kehake, ebaküps tsütoplasma osa ▪ viitab patsiendi raskele üldseisundile

fagotsüteeritud osised	▪ intratsellulaarsete bakterite leid viitab suure tõenäosusega septilisele protsessile
tuuma hüpersegmentatsioon	▪ megaloblastiline aneemia▪ foolhappe defitsiidi varajane tunnus▪ krooniline infektsioon▪ ravimid
tuuma hüposegmentatsioon	▪ müelodüsplaasia▪ Pelger-Hüet anomaalia
tuuma püknoos	▪ äge (raske kuluga) põletik▪ infektsioon▪ artefakt (uuringumaterjal on säilivusaja ületanud)
nekrobiootilised rakud	▪ artefakt (uuringumaterjal on säilivusaja ületanud)
reaktiivsed lümfotsüüdid	Lümfotsüütide morfoloogia muutused ja ebatüüpilised vormid veres leid viitab organismi immuunvastusele: ▪ viirusinfektsioonid (infektsioosne mononukleosis, tsütomegaloviirus, viirushepatiit jt)▪ tuberkuloos▪ transfusioonisündroom▪ ravimallergia
plasmarakud	▪ viirusinfektsioonid
vakuoliseeritud lümfotsüüdid	▪ mukopolüsahharidoos jt ladestushaigused▪ lümfoproliferatiivsed haigused▪ artefakt (uuringumaterjal on säilivusaja ületanud)
maliigsed rakud	▪ juus- (karv)rakud, lümfoomirakud, müeloomirakud, Sezari rakud jt Nende leid vajab täiendavaid uuringuid diagnoosi täpsustamiseks.
reaktiivsed monotsüüdid	Monotsüütide morfoloogilised muutused ▪ generaliseerunud infektsioonid
monotsüütide atüüpism	▪ autoimmuunhaigused▪ MDS, KMPH▪ artefakt (antikoagulant EDTA toimel)
	Sagedasemad muutused erütrotsüütide morfoloogias
aglomeratsioon	Erütrotsüütide jaotuvuse muutused nn raharullide ehk ruloode fenomen ▪ müeloom, Waldenströmi makroglobulineemia▪ hüpergammaglobulineemia, hüperfibrinogeneemia
aglutinatsioon	▪ krüoglobuliinid jt hemaglutiniinid veres
mikrotsütoos	Erütrotsüütide suuruse muutused ehk erütrotsüütide anisotsütoos ▪ rauavaegusaneemia, sideroblastiline aneemia, talasseemia

makrotsütoos	▪ pliimürgistus▪ vitamiin B₆ defitsiit
hüpokromaasia	▪ megaloblastiline aneemia▪ alkoholism, maksahaigused▪ hemolüütiline aneemia, vastsündinu hemolüütiline tõbi▪ müeloom, müelodüsplaasia▪ kartsinoom, kemoteeraapia▪ hüpotüreoidism
polükromaasia	Erütrotsüütide värvumuse ehk kroomsuse muutused ▪ rauavaegusaneemia, sideroblastiline aneemia, talasseemia▪ pliimürgistus, vitamiin B₆ defitsiit, transferriini defitsiit
anisokromaasia	aktiivne erütropoees luuüdis (polükromatofiilsed erütrotsüüdid ehk retikulotsüüdid): ▪ hemolüütiline aneemia▪ 3.–4. päeval verekaotuse järgselt▪ efektiivne aneemiaravi
oval- ja elliptotsütoos	Erütrotsüütide kuju muutused ehk poikilotsütoos ▪ rauavaegusaneemia▪ megaloblastiline aneemia (makroovalotsüüdid)▪ elliptotsütoos (veres leidub > 25% elliptotsüüte)
drepanotsütoos ehk sirprakude olemasolu	▪ sirprakuline aneemia
dakrüotsütoos ehk pisarrakude olemasolu	▪ luuüdi fibroos, raske kuluga aneemia, verehaigused
ehhinotsütoos	▪ neeruhaigused, artefakt
akantotsütoos	▪ kolestaas, maksahaigused, alkoholism
fragmentatsioon	▪ erütrotsüütide mehhaaniline vigastus ja kahjustus:▪ vaskuliidid, mikroangiopaatiad▪ südameklappide proteesid▪ DIK▪ toksiinid, plii▪ põletused
sferotsütoos	▪ pärilikud ja omandatud hemolüütilised aneemiad▪ vereülekannete järgselt
stomatotsütoos	▪ kaasasündinud stomatotsütoos▪ alkoholism, maksahaigused▪ artefakt
kodotsütoos ehk märklaudrakkude olemasolu	▪ maksahaigused▪ rauavaegusaneemia, talasseemia, hemoglobiнопaatiad

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

basofiiline sõmerus	▪ artefakt
Howelli-Jolly kehakesed	Erütrotsüütide sisaldised ▪ pliimürgistus, talasseemia, müelodüsplaasia
Caboti ringid	normoblasti tuuma jäänused ▪ megaloblastiline aneemia, splenektoomiajärgselt, hüpospleenilised seisundid jm.
Pappenheimeri kehakesed	normoblasti tuumamembraani jäänused ▪ splenektoomiajärgselt, müelodüsplaasia jm.
malaaria parasiidid	▪ sideroblastiline aneemia, müelodüsplaasiad
trombotsüütide agregaadid	▪ malaaria parasiidid/arenguvormid erütrotsüütides ja ekstratsellulaarselt
trombotsüütide satelliism	Malaaria kahtluse korral tehakse eriuuring: preparaat valmistatakse paksu tilga meetodil
makro- ja hiidtrombotsüüdid	Trombotsüütide jaotuvuse ja morfoloogia muutused ▪ artefakt (hilinenud ja vähene vere segamine peale verevõttu), põhjustab pseudotrombotsütopeeniat: B-CBC tulemuses Plt↓▪ artefakt (veres on antikoagulant K₃EDTA vastased antikehad, mistõttu trombotsüüdid kogunevad teiste vererakkude pinnale), põhjustab pseudotrombotsütopeeniat: B-CBC tulemuses Plt↓▪ trombopoesihäired (idiopaatiline trombotsütopeeniline purpur, müelodüsplaasia jt)
Konsultatsioon	Natalja Juhanson, Ellind Lind
Hinnakirja kood	66204
Kirjandus	1. Fischbach FT, Dunning MB (2004) A manual of laboratory diagnostic tests, 7th Edition, Lippincott Williams & Wilkins: 40–882. Marks V, Cantor T, Mesko D, et al (2002) Differential diagnosis by laboratory medicine, Springer-Verlag: 448–4673. Hoffbrand VA, Pettit JE (2000) Color Atlas of Clinical Hematology, 3rd Edition, Harcourt Publishers Limited: 24–39
Koostaja	Ellind Lind